

Warszawa, 6 lipca 2022 r.

Sygn. akt KR VI R 22/22

DECYZJA nr KR VI 22/22

Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich, w składzie:

Przewodniczący Komisji:

Sebastian Kaleta

Członkowie Komisji:

Paweł Lisiecki, Adam Zieliński, Jan Mosiński, Wiktor Klimiuk, Łukasz Kondratko, Robert Kropiwnicki, Sławomir Potapowicz,

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2022 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy w przedmiocie: decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia sierpnia 2015 r., nr , ustalającej odszkodowanie za grunt o powierzchni 901 m², wchodzący w skład działki ewidencyjnej nr , z obrębu , położonej w Warszawie przy ulicy Kolskiej 2/4, dla której Sąd Rejonowy dla W M (w W : prowadzi księgę wieczystą nr dawne oznaczenie wykazem hipotecznym nr - dz. rej. hip¹ , w udziale wynoszącym 726/1000 części, zmienionej decyzją Prezydenta m.st. Warszawy z dnia listopada 2015 r. nr ; z udziałem stron: Miasta Stołecznego Warszawy, A K , W A R J G - K; A T G , następców prawnych J M , s. R ;

na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz.U. z 2021 r. poz. 795; dalej: „ustawa z dnia 9 marca 2017 r.”) w związku z art. 156 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 735 ze zm., dalej: „k.p.a.”) w związku z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.

orzeka:

stwierdzić nieważność decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia sierpnia 2015 r. nr zmienionej decyzją Prezydenta m.st. Warszawy z dnia listopada 2015 r. nr , w całości.

UZASADNIENIE

I.

Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich (dalej: Komisja), działając na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2021 r. poz. 795; dalej: ustawa z dnia 9 marca 2017 r.), postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2022 r. wszczęła z urzędu postępowanie w sprawie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia sierpnia 2015 r. nr , ustalającej odszkodowanie za grunt o powierzchni 901 m², wchodzący w skład działki ewidencyjnej nr , z obrębu , położonej w W przy ulicy Kolskiej 2/4, dla której Sąd Rejonowy dla W- - M w W prowadzi księgę wieczystą KW nr , dawne oznaczenie wykazem hipotecznym nr lit. - dz. rej. hip , w udziale wynoszącym 726/1000 części, zmienionej decyzją Prezydenta m.st. Warszawy z dnia listopada 2015 r. nr .

Postanowienie to zostało ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 6 maja 2022 r.

Zawiadomieniem z dnia 27 kwietnia 2022 r. Przewodniczący Komisji zawiadomił strony: Miasto Stołeczne Warszawa, A K , W A R , J , G -K , A T G , następców prawnych J , M , s. R o wszczęciu postępowania rozpoznawczego.

Zawiadomienie to zostało ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 6 maja 2022 r.

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2022 r., Komisja, na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., postanowiła zawiadomić właściwe organy administracji publicznej oraz sądy o wszczęciu z urzędu postępowania rozpoznawczego. Postanowienie to zostało ogłoszone

w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 6 maja 2022 r.

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2022 r., Komisja zwróciła się do Społecznej Rady przy Komisji do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich o wydanie opinii w przedmiocie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia sierpnia 2015 r. nr , zmienionej decyzją Prezydenta m.st. Warszawy z dnia listopada 2015 r. nr

Postanowienie to zostało ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 6 maja 2022 r.

Zawiadomieniem z dnia 21 czerwca 2022 r., Przewodniczący Komisji poinformował o możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego zawiadomienia. Zawiadomienie to zostało ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości, w tym samym dniu.

Społeczna Rada przy Komisji w dniu 1 lipca 2022 r. złożyła opinię nr 23/22 i nr 24/22.

II.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Komisja ustaliła, co następuje:

1. Opis nieruchomości.

1.1. Nieruchomość warszawska położona przy ulicy Kolskiej, objęta była dawną księgą hipoteczną „ rej hip ” o pow. 1047 m² – działka nr .

1.2. Obecnie nieruchomość oznaczona hip nr lit. – działka nr , wchodzi w skład działki ewidencyjnej nr o powierzchni 962 m², z obrębem , położonej przy ulicy Kolskiej 2/4, ujętej w księdze wieczystej nr prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla W -M w W , Wydział Ksiąg Wieczystych, stanowiącej własność Miasta Stołecznego Warszawy w udziale wynoszącym 726/1000 części oraz Województwa Mazowieckiego w udziale wynoszącym 274/1000.

1.3. Na nieruchomości położonej przy ulicy Kolskiej 2/4 (hip - działka nr), która obecnie stanowi część działki nr z obrębem znajduje się izba wytrzeźwień.

1.4. W aktualnym stanie prawnym nieruchomość położona przy ul. Kolskiej w Warszawie, znajduje się na obszarze, dla którego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Okopowej, zatwierdzony uchwałą nr XXVII/547/2011 Rady m.st. Warszawy z dnia 17 listopada 2011 r. Zgodnie z jego treścią,

działka nr [redacted] położona jest w strefie przeznaczonej pod usługi zdrowia, a oznaczone symbolem 4.1.e. U-Z.

1.5. Nieruchomość nie została wpisana do rejestru zabytków województwa mazowieckiego.

2. Przedwojenni właściciele nieruchomości oraz ich następcy prawni.

2.1. Przedwojennymi właścicielami nieruchomości warszawskiej hip nr [redacted] lit. [redacted] – działki nr [redacted], byli w częściach równych niepodzielnie B [redacted] J. S [redacted] i Z [redacted] A S [redacted], na mocy wniosku z dnia [redacted] kwietnia 1939 r. za nr [redacted] t. IV tej księgi, z mocy aktu z dnia [redacted] września 1942 r. za nr 53 t. IV tej księgi (zaświadczenie Sądu Grodzkiego w W [redacted] z sierpnia 1948 r. nr [redacted]).

2.2. Z [redacted] A S [redacted] dnia [redacted] października 1944 r. zawarła związek małżeński z J [redacted] R [redacted] przyjmując po zawarciu małżeństwa nazwisko męża tj. R [redacted].

2.3. Na mocy prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. W [redacted] z dnia [redacted] września 1998 r. sygn. akt [redacted], spadek po B [redacted] J. S [redacted] synu I [redacted] i A [redacted], zmarłym w dniu [redacted] kwietnia 1939 r. nabyli w 1/2 części córka Z [redacted] A [redacted] R [redacted] i syn B [redacted] J. S [redacted], natomiast spadek po B [redacted] J. S [redacted] synu B [redacted] i B [redacted], zmarłym w dniu [redacted] marca 1945 r. nabyli matka B [redacted] S [redacted] w 1/4 części i siostra Z [redacted] A [redacted] R [redacted] z domu S [redacted] w 3/4 części.

2.4. Na mocy prawomocnego postanowienia Sądu Powiatowego w S [redacted] z dnia [redacted] grudnia 1962 r., sygn. akt [redacted], spadek po B [redacted] S [redacted] nabyła córka Z [redacted] R [redacted] w całości.

2.5. Na mocy prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. W [redacted] z dnia [redacted] kwietnia 2018 r. sygn. akt [redacted], spadek po Z [redacted] A [redacted] R [redacted], zmarłej w dniu [redacted] grudnia 2016 r., na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza nabyli córka A [redacted] K [redacted] oraz syn W [redacted] R [redacted] po 1/2 części.

2.6. Na mocy prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla K [redacted] – P [redacted] w K [redacted] z dnia [redacted] grudnia 2021 r. sygn. akt [redacted], spadek po A [redacted] G [redacted], zmarłym dnia [redacted] sierpnia 1983 r. nabyły na podstawie ustawy wprost córka J [redacted] G [redacted] – K [redacted] i żona E [redacted] W [redacted] – G [redacted] po 1/2 części.

2.7. E [redacted] W [redacted] – G [redacted] zmarła dnia [redacted] maja 1993 r. Aktem notarialnym z dnia [redacted] stycznia 2022 r. Rep A nr [redacted], sporządzonym przed notariuszem E [redacted] K [redacted]

w K... (poświadczenie dziedziczenia), spadek po E... S... W... - G...,
nabyła wprost w całości A... T... G...

3. Sprzedaż własności nieruchomości.

3.1. Aktem notarialnym z dnia... grudnia 1942 r., nr..., Rep nr..., sporządzonym przed notariuszem K... G... w W..., Z... A... S... należąca do niej niepodzielna połowę nieruchomości hip nr... - działka nr... o pow. 961,92 m² stanowiąca niezabudowany plac położony w Warszawie, przy ulicy Kolskiej, sprzedała A... G... i J... M..., w równych częściach niepodzielnie za cenę 7.500,00 zł.

4. Postępowanie dekretowe.

4.1. W dniu... października 1948 r. Z... R... złożyła wniosek o przyznanie prawa własności czasowej do nieruchomości warszawskiej, przy ulicy Kolskiej, nr hip... - działka nr..., . Pokwitowanie wpłaty z asygnacji przychodowej nr... z dnia... października 1948 r. potwierdza, że została pobrana opłata manipulacyjna od wniosku w wysokości 3000 zł.

4.2. Orzeczeniem administracyjnym z dnia... czerwca 1961 r. znak...

Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie, odmówiło uprawnionym prawa przyznania własności czasowej do gruntu nieruchomości warszawskiej hip..., położonej przy ulicy Kolskiej, działki nr..., . Na uzasadnienie podano, iż na podstawie planu zagospodarowania przestrzennego, teren nieruchomości warszawskiej przy ulicy Kolskiej przeznaczony został pod budowę izby wytrzeźwień.

4.3. Decyzją z dnia... sierpnia 1961 r. znak..., Ministerstwo Gospodarki Komunalnej po rozpoznaniu odwołania utrzymało w mocy orzeczenie Prezydium Rady Narodowej m.st. Warszawy z dnia... czerwca 1961 r.

5. Postępowanie zainicjowane wnioskiem o ustalenie i wypłatę odszkodowania

5.1. Wnioskiem z dnia... czerwca 2002 r. Z... S... - R... reprezentowana przez adwokat U... P... wystąpiła do Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast w Warszawie o odszkodowanie za nieruchomość położoną przy ul. Kolskiej, hip nr... lit. - działki nr...

6. Ustanowienie kurateli dla nieznanego z miejsca pobytu J... M

6.1. Pismem z dnia listopada 2005 r. Prezydent m.st. Warszawy złożył do Sądu Rejonowego dla m.st. W wniosek o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu J M .

6.2. Postanowieniem z dnia listopada 2006 r. sygn. akt , Sąd Rejonowy dla W – Ś w W , ustanowił kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu J M , współwłaściciela nieruchomości oznaczonej nr hip lit – obecnie w Warszawie, przy ulicy Kolskiej – działki nr , w osobie adwokat U P celem reprezentowania go w postępowaniu o odszkodowanie za nieruchomość położoną w Warszawie przy ulicy Kolskiej, toczącym się przed Prezydentem m.st. Warszawy.

7. Ustanowienie kurateli dla nieznanego z miejsca pobytu A G .

7.1. Postanowieniem z dnia września 2005 r. sygn. , Sąd Rejonowy dla m.st. W oddalił wniosek Prezydenta m.st. Warszawy o ustanowienie kuratora dla A G . W uzasadnieniu sąd wskazał, że „*jest zbyt małe prawdopodobieństwo, że A G jest osobą jeszcze żyjącą*”.

7.2. Prezydent m.st. Warszawy wniósł apelację od powyższego orzeczenia, która postanowieniem Sądu Okręgowego w W z dnia marca 2006 r. sygn. akt została oddalona.

7.3. W piśmie z dnia lipca 2012 r. Z R reprezentowana przez adwokat U P złożyła do Sądu Rejonowego dla W – Ś , w W wniosek o ustanowienie dla nieznanego z miejsca pobytu A G , kuratora w osobie adwokat U P .

7.4. Postanowieniem z dnia września 2012 r. sygn. akt , Sąd Rejonowy dla W – Ś w W , ustanowił kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu A G w osobie adwokat U P dla reprezentowania jego interesów w toczącym się w Biurze Gospodarki Nieruchomości Wydziale Spraw Dekretowych i Związków Wyznaniowych Urzędu m.st. W postępowaniu administracyjnym w przedmiocie odszkodowania za nieruchomość położoną w Warszawie przy ulicy Kolskiej, hip nr lit. .

8. Decyzja odszkodowawcza z dnia sierpnia 2015 r. Nr , oraz decyzja zmieniająca z dnia listopada 2015 r. nr .

8.1. Decyzją z dnia sierpnia 2015 r. nr , Prezydent m.st. Warszawy, po rozpoznaniu wniosku z dnia czerwca 2002 r., w sprawie odszkodowania za nieruchomość położoną przy ulicy Kolskiej, o powierzchni 901 m² pochodzącą z nieruchomości hipotecznej nr - działka rej. hip. , w pkt.:

1. ustalił odszkodowanie za grunt nieruchomości położonej w Warszawie, przy ulicy Kolskiej, hip lit. - działka nr o powierzchni 901 m² wchodzący w skład działki ewidencyjnej nr z obrębu , stanowiący własność m.st. Warszawy, objęty działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 r., w udziale wynoszącym 726/1000 części, w wysokości 1 526.000,00 złotych;

2. powyższe odszkodowanie przyznał na rzecz:

- Z S - R , zamieszkałej we Francji, V , C - w wysokości 763.000,00 złotych, w 1/2 części;

- J M (adres nieznany) – reprezentowanego przez kuratora U P w wysokości 381.500,00 złotych, w 1/4 części;

- A G (adres nieznany) – reprezentowanego przez kuratora U P w wysokości 381.500,00 złotych, w 1/4 części.

Jednocześnie stwierdzono w pkt. 3 decyzji, że odszkodowanie zostanie wypłacone przez Prezydenta m.st. Warszawy działającego jako organ wykonawczy Miasta Stołecznego Warszawy za grunt stanowiący własność Miasta Stołecznego Warszawy o pow. 901 m² w udziale wynoszącym 726/1000 części w wysokości 1 526.000,00 zł. Z kolei w pkt 4 decyzji wskazano, że wypłata odszkodowania nastąpi jednorazowo, w terminie 14 dni od dnia, w którym niniejsza decyzja stanie się ostateczna, w formie przelewu na podane przez stronę konto bankowe. Do skutków zwłoki lub opóźnienia w zapłacie odszkodowania stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu cywilnego (pkt. 5 decyzji).

8.2. Decyzją z dnia listopada 2015 r. nr , Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy, zmienił ostateczną decyzję Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy nr z dnia sierpnia 2015 r. ustalającą odszkodowanie za nieruchomość położoną w Warszawie przy ul. Kolskiej, pochodzącą z nieruchomości hipotecznej nr lit. - dz. , W- , wchodzącą w skład stanowiącej własność Miasta Stołecznego Warszawy dz. ew. nr z obrębu , w udziale wynoszącym 726/1000 części, w sposób następujący:

- w sentencji decyzji punkt 4 otrzymuje następujące brzmienie „4. *Wypłata odszkodowania nastąpi jednorazowo, w terminie 14 dni od dnia, w którym niniejsza decyzja stanie się ostateczna, w formie przelewu na podane konta bankowe, poza kwotami przysługującymi nieznanym z miejsca pobytu/spadkobiercom nieżyjących J M*

i A G w przypadku których wypłata nastąpi w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia przez uprawnionego żądania wypłaty odszkodowania",

- w uzasadnieniu decyzji na stronie 4 skreśla się słowa: „W przypadku, gdy wypłata odszkodowania natrafia na trudne do przewyżczenia przeszkody, odszkodowanie wpłaca się do depozytu sądowego (art. 133 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami). Wobec tego odszkodowanie należne nieznanemu z miejsca pobytu J M i A G zostanie wpłacone do depozytu sądowego”.

8.3. Odszkodowanie należne Z R z d. S, Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy, wypłacił na konto jej pełnomocnika adwokat Ł P w dniu września 2015 r.

8.4. Odszkodowanie należne J M i A G - jak wynika z informacji znajdującej się w aktach własnościowych (załącznik nr 1 do pisma nr) - przekazano do depozytu sądowego.

9. Uchylenie kurateli dla nieznanych z miejsca pobytu J M i A G.

9.1. Postanowieniem z dnia maja 2018 r. sygn. akt, Sąd Rejonowy dla W - Ś w W uchylił kuratelę dla nieobecnego J M w osobie kuratora adw. U P ustanowioną postanowieniem Sądu Rejonowego dla W - Ś w W z dnia listopada 2006 r. sygn. akt, do reprezentowania nieobecnego w postępowaniu o odszkodowanie za nieruchomość położoną w Warszawie przy ulicy Kolskiej.

9.2. Postanowieniem z dnia maja 2018 r. sygn. akt, Sąd Rejonowy dla W - Ś w W uchylił kuratelę dla nieobecnego A G w osobie kuratora adw. U P ustanowioną postanowieniem Sądu Rejonowego dla W - Ś w W z dnia września 2012 r. sygn. akt do reprezentowania nieobecnego w postępowaniu o odszkodowanie za nieruchomość położoną w Warszawie przy ulicy Kolskiej.

10. Stosunki właścicielskie nieruchomości przy ul. Kolskiej

10.1. Nieruchomość położona w Warszawie przy ulicy Kolskiej oznaczona nr hip. lit., zgodnie z art. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. przeszła na własność gminy m.st.

Warszawy, a następnie z mocy art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej stała się własnością Skarbu Państwa.

Następnie powyższy grunt z dniem 27 maja 1990 r. stał się własnością Dzielnicy – Gminy Warszawa – Wola, co potwierdził Wojewoda Warszawski decyzją nr [redacted] z dnia [redacted] grudnia 1991 r. w odniesieniu do działki nr [redacted] z obrębu [redacted].

Na podstawie art. 36 ust. 1 o ustroju m.st. Warszawy, grunt przedmiotowej nieruchomości stał się własnością Gminy Warszawa – Centrum.

Obecnie na mocy art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju m.st. Warszawy (Dz. U. Nr 41, poz. 361 z późn. zm.), grunt przedmiotowej nieruchomości stanowi własność m.st. Warszawy.

10.2. Decyzją z dnia [redacted] grudnia 2010 r. nr [redacted], Wojewoda Mazowiecki stwierdził nabycie przez Województwo Mazowieckie z mocy prawa z dniem [redacted] stycznia 1999 r. nieodpłatnie udziału Skarbu Państwa w wysokości 0,274 części we własności nieruchomości stanowiącej zabudowaną działkę zgodnie z ewidencją gruntów i budynków nr [redacted] o pow. 0,3231 ha położoną w Warszawie przy ulicy Kolskiej 2/4 obręb [redacted] będącą we władaniu S [redacted] W [redacted] Z [redacted] P [redacted] Z [redacted] P [redacted] O [redacted] Z [redacted] w W [redacted] (Z [redacted] L [redacted] A [redacted]).

11. Działania Prezydenta m.st. Warszawy po wydaniu decyzji odszkodowawczej

11.1. W piśmie z dnia [redacted] kwietnia 2022 r. Prezydent m.st. Warszawy wystąpił do Komisji o wszczęcie z urzędu postępowania o stwierdzenie nieważności swojej decyzji z dnia sierpnia 2005 r. nr [redacted], zmienionej decyzją z dnia [redacted] listopada 2015 r. nr [redacted], jako dotkniętej wadą wymienioną w art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a.

12. Sprzeciw Prokuratora Prokuratury Rejonowej w W [redacted], delegowanego do Prokuratury Regionalnej w W [redacted]

12.1. Pismem z dnia [redacted] kwietnia 2022 r. sygn. akt [redacted], Prokurator Prokuratury Rejonowej w W [redacted] delegowany do Prokuratury Regionalnej w W [redacted] wniósł do Wojewody Mazowieckiego sprzeciw od ostatecznej decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia [redacted] sierpnia 2005 r. nr [redacted]. Zaskarżonej decyzji zarzucił rażące naruszenie prawa, w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., poprzez skierowanie zaskarżonej decyzji do osoby zmarłej, tj. A [redacted] G [redacted] zmarłego w dniu [redacted] sierpnia 1983 r.

12.2. Mając powyższe na uwadze, Prokurator wniósł o stwierdzenie nieważności ww. decyzji jako wydanej z rażącym naruszeniem prawa. W uzasadnieniu wskazał, że z akt

sprawy bezspornie wynika, że A G zmarł w dniu sierpnia 1983 r. w Krakowie, a zatem przed wydaniem decyzji nr . Oznacza to, że rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonej decyzji, którego adresatem był A. G zostało skierowane do osoby zmarłej, a więc takiej która nie mogła mieć statusu strony w rozumieniu art. 28 k.p.a.

13. Dowody będące podstawą ustalenia stanu faktycznego

Powyższy stan faktyczny Komisja ustaliła na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów, tj. akt postępowania rozpoznawczego KR VI R 22/22 (1 tom), akt czynności sprawdzających S 3/19 (2 tomy), akt Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy dotyczących nieruchomości położonej przy ul. Kolskiej (w postaci pięciu teczek oraz dotyczących działki nr operatów szacunkowych i klauzul o aktualności operatów szacunkowych), odpisu księgi hipotecznej nr „ ”, odpisu akt księgi wieczystej nr „ ” oraz odpisu akt księgi wieczystej nr „ ” dokumentów przekazanych przez Archiwum Państwowe w Warszawie, dokumentów przekazanych przez Biuro Organizacji Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy, akt postępowań spadkowych: Sądu Rejonowego w S. „ ” o sygn. „ ” Sądu Rejonowego dla W. „ ” – Śi „ ” w W. „ ” o sygn. „ ” Sądu Rejonowego dla m.st. W. „ ” o sygn. „ ” Sądu Rejonowego dla K. „ ” – Pi „ ” w K. „ ” o sygn. „ ” Sądu Rejonowego dla W. „ ” – Śi „ ” w W. „ ” o sygn. „ ” Sądu Rejonowego dla W. „ ” – Ż „ ” w W. „ ” o sygn. „ ” oraz odpisu zupełnego aktu zgonu A „ ” G. „ ”. Dokumenty zgromadzone w postępowaniu przed Komisją nie zostały podważone żadnymi innymi dowodami ani nie były kwestionowane przez strony.

III.

Po rozpatrzeniu zebranego materiału dowodowego Komisja zważyła, co następuje:

- 1. Przedmiot postępowania rozpoznawczego. Podstawy stwierdzenia nieważności decyzji odszkodowawczej.**

1.1. Przedmiotem orzekania przez Komisję była decyzja odszkodowawcza Prezydenta m.st. Warszawy z dnia sierpnia 2015 r. nr , zmieniona decyzją z dnia listopada 2015 r. nr .

Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 9 marca 2017 r., w wyniku postępowania rozpoznawczego Komisja wydaje decyzję, w której stwierdza nieważność decyzji reprivatyzacyjnej lub postanowienia w całości lub w części, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 156 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego lub w przepisach szczególnych.

Z kolei według art. 30 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. Komisja wydaje decyzję, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt. 2-4, jeżeli decyzja reprivatyzacyjna została wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa.

2. Rażące naruszenie prawa poprzez skierowanie decyzji odszkodowawczej w stosunku do osoby zmarłej reprezentowanej przez kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu.

2.1. W rozpatrywanej sprawie zaktualizowała się przesłanka określona w art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. Decyzja Prezydenta m.st. Warszawy z dnia sierpnia 2005 r. nr , zmieniona decyzją z dnia listopada 2015 r. nr , została wydana z rażącym naruszeniem prawa, o którym mowa w treści art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a. wobec skierowania jej do osoby nieżyjącej, reprezentowanej przez kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu.

2.2. Pojęcie rażącego naruszenia prawa zostało skodyfikowane w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., który stanowi, iż organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która wydana została bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że pojęcie rażącego naruszenia prawa ma nieostry charakter i rodzi liczne problemy interpretacyjne. Z uwagi na powyższe istotną rolę w jego rozumieniu odgrywa bogate orzecznictwo sądów. Jak wskazuje w jednym z wyroków Naczelny Sąd Administracyjny: "Z rażącym naruszeniem prawa nie można utożsamiać każdego naruszenia prawa. Naruszenie prawa ma cechę rażącego, gdy decyzja nim dotknięta wywołuje skutki prawa niedające się pogodzić z wymaganiami praworządności, którą należy chronić nawet kosztem obalenia ostatecznej decyzji. Nie chodzi więc o spór o wykładnię prawa, lecz o działanie wbrew nakazowi lub zakazowi ustanowionemu w prawie. Innymi słowy, o rażącym naruszeniu prawa można mówić wyłącznie w sytuacji, gdy proste zestawienie treści decyzji z treścią przepisu prowadzi do wniosku, że pozostają one ze sobą w jawnej sprzeczności" (zob.

wyr. NSA z 30.6.2010 r., I OSK 373/10, Legalis). Piśmiennictwo zwraca uwagę na inny aspekt definiowania tego pojęcia, wskazuje, że przy wykładni pojęcia rażącego naruszenia prawa należy brać pod uwagę skutki tego naruszenia – jeżeli skutki naruszenia prawa są "niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia praworządności", to dane naruszenie jest "rażącym naruszeniem prawa" (zob. A. Zieliński, O "rażącym" naruszeniu prawa, s. 104 i n).

2.3. Doktryna i orzecznictwo sądowe utrwaliły pogląd, zgodnie z którym prowadzenie postępowania administracyjnego w stosunku do osoby zmarłej i wydanie w stosunku do takiej osoby decyzji ocenione być musi jednoznacznie jako rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., jest to bowiem uchybienie, w wyniku którego powstają skutki niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia praworządności (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 listopada 2001 r., sygn. akt I SA 2462/99; z dnia 20 września 2002 r., sygn. akt I SA 428/01; z dnia 11 marca 2008 r., sygn. akt I OSK 1959/06; z dnia 30 września 2009 r., sygn. akt I OSK 1429/08, z dnia 27 kwietnia 1983 r., sygn. akt II SA 261/83, z dnia 14 listopada 2001 r., sygn. akt I SA 2462/99, z dnia 2 sierpnia 2016 r., sygn. akt I OSK 848/16).

Należy przy tym zauważyć, iż na ocenę zaistnienia wad, o których mowa w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., nie ma wpływu to, czy organ wiedział o śmierci strony postępowania oraz czy jego niewiedza była zawiniona czy też nie. Powołany przepis w ogóle nie nawiązuje do wiedzy organu o okolicznościach skutkujących nieważnością decyzji (por. wyrok NSA z dnia 22 grudnia 2015 r. sygn. akt I OSK 857/14; wyrok NSA z dnia 1 grudnia 2015 r. sygn. akt I OSK 626/14; wyrok NSA z dnia 14 listopada 2001 r. sygn. akt I SA 2462/99; wyrok WSA w Warszawie z dnia 17 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3071/15; wyrok WSA z dnia 12 lipca 2005 r. sygn. akt I SA 2422/03; wyrok NSA z dnia 20 września 2002 r. sygn. akt I SA 428/01). Analogicznie, w przypadku przesłanki z art. 30 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., Komisja bada jedynie, czy organ wydał decyzję bezpośrednio na osobę zmarłą, nie istotne jest zaś, czy organ wiedział, że adresat decyzji nie żyje czy też nie, bowiem sama okoliczność wydania decyzji na osobę zmarłą stanowi rażące naruszenie prawa.

2.4. W dalszej kolejności należy mieć na względzie, iż organ powinien w sposób prawidłowy, na każdym etapie postępowania, ustalić krąg podmiotów mających interes prawny w uczestniczeniu w postępowaniu (por. wyrok NSA z dnia 22 stycznia 2014 r. sygn. akt I OSK 708/12, LEX nr 1452172). Ustalenie stron postępowania stanowi jedną z podstaw ustaleń faktycznych na jakiej powinien oprzeć się organ przy wydawaniu decyzji. Ustawa z dnia 9 marca 2017 r. nie zawiera własnej definicji strony postępowania toczącego się przed Komisją. Zatem w tej sytuacji stroną postępowania definiuje art. 28 k.p.a., na podstawie odesłania

zawartego w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. Zgodnie z treścią art. 28 k.p.a. stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Strona jest pojęciem procesowym, a nie kategorią prawa materialnego; stroną jest każdy kto twierdzi wobec organu administracyjnego, że postępowanie administracyjne dotyczy jego interesu prawnego (obowiązku lub uprawnienia), albo kto żąda czynności organu, powołując się na istniejący, zdaniem jego, interes prawny lub obowiązek (zob. Jaśkowska Małgorzata, Wróbel Andrzej, Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego).

Podkreślić trzeba, iż wprawdzie kodeks postępowania administracyjnego nie zawiera przepisu, który stwierdzałby, że osoba zmarła nie może być stroną w sprawie, jednak wynika to z samej konstrukcji pojęcia strony (por. J. Borkowski (w:) B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego, Komentarz, Warszawa 1996, s. 183) i jej zdolności prawnej, którą ocenia się według przepisów prawa cywilnego (art. 30 § 1 k.p.a.). Osoba fizyczna może być stroną postępowania, jeżeli ma zdolność prawną. Zgodnie z art. 8 k.c. każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną. Zdolność prawna osoby fizycznej ustaje z chwilą jej śmierci. Śmierć osoby fizycznej (strony) oznacza, że znika dotychczasowy podmiot postępowania administracyjnego, i sprawia, że postępowanie to nie może się dalej toczyć w takim kształcie, w jakim było prowadzone dotychczas (stosunek prawnoprocesowy zachodzący pomiędzy organem administracji a konkretnym podmiotem, którego prawa lub obowiązki miały podlegać konkretyzacji). W stosunku do osoby zmarłej nie można bowiem wszcząć i prowadzić postępowania administracyjnego i wydać decyzji (por. wyrok NSA z 14 listopada 2001 r. sygn. akt I SA 2462/99, wyrok WSA w Warszawie z 12 lipca 2005 r. sygn. akt I SA 2422/03, wyrok NSA z 20 września 2002 r. sygn. akt I SA 428/01, OSP 2004, z. 3, poz. 33, wyrok NSA z 27 kwietnia 2010 r., I OSK 901/09, wyrok NSA z dnia 9 grudnia 2011 r., sygn. I OSK 140/11). Gdyby zaś doszło do wydania decyzji w stosunku do osoby zmarłej, należy przyjąć, że jest ona obarczona wadą nieważności i nie wywołuje skutków prawnych. Skierowanie decyzji do zmarłej strony tj. osoby, która w danym momencie nie miała już przymiotu strony, jest wadliwością decyzji, która nie podlega konwalidacji (por. wyrok z dnia 6 czerwca 2013 r. sygn. II OSK 383/12, wyrok NSA z dnia 4 kwietnia 2019 r. sygn. I OSK 782/17, wyrok WSA w Warszawie z dnia 29 maja 2018 r. sygn. I SA/Wa 1548/16, wyrok WSA w Warszawie z dnia 29 lutego 2018 r. sygn. I SA/Wa 2070/17).

2.5. Powyższe stanowiska znalazły swój oddźwięk również w orzeczeniach Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, dotyczących nieruchomości warszawskich. W wyroku tego sądu z dnia 19 lutego 2019 r. sygn. akt I SA/Wa 1041/18,

dotyczącym nieruchomości przy ulicy Łochowskiej 38, podkreślono iż „ *Konsekwencją utraty zdolności prawnej jest to, że w stosunku do osoby zmarłej nie można wszcząć i prowadzić postępowania administracyjnego i wydać decyzji. Należy podkreślić, że wydanie rozstrzygnięcia w stosunku do osoby zmarłej stanowi rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. (...). Na ocenę zaistnienia wad, o których mowa w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. nie ma wpływu to, czy organ wiedział o śmierci strony postępowania oraz czy jego niewiedza była zawiniona czy też nie (...)*”. Z kolei, w wyroku tego sądu z dnia 2 kwietnia 2019 r. sygn. akt I SA/Wa 2143/18, dotyczącym nieruchomości przy ulicy Otwockiej 10, wskazano, iż „*W orzecznictwie sądów administracyjnych sytuacja taka powszechnie kwalifikowana jest jako rażące naruszenie prawa, a wada ta nie podlega konwalidacji. Nie ma przy tym znaczenia, czy organ, który kierował decyzję do zmarłej strony prowadząc postępowanie wiedział, że osoba ta nie żyje, czy też takiej wiedzy nie posiadał (...). Jest to uchybienie, w wyniku którego powstają skutki niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia praworzędności. Ażeby bowiem można było mówić o postępowaniu administracyjnym, musi istnieć organ administracyjny mający zdolność prawną do jego prowadzenia, przedmiot postępowania oraz strona, o prawach której organ orzeka w danym postępowaniu. Zdolność prawną, w przypadku osób fizycznych, ma każdy od chwili urodzenia (art. 8 k.c.). Kończy się więc ona z chwilą śmierci. W konsekwencji także przysługujący osobie fizycznej status strony w rozumieniu art. 28 k.p.a., z chwilą jej śmierci wygasa. Rację ma Komisja kwalifikując fakt skierowania decyzji do nieżyjącej jako rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. oraz zawierającego tożsamą treść normatywną art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy*”. Przedstawiony wyżej sposób argumentacji został także potwierdzony w wyroku tego sądu z dnia 27 stycznia 2020 r. sygn. akt I SA/Wa 1777/18, dotyczącym nieruchomości przy ulicy Pięknej 46, w którym Sąd dodatkowo wskazał, że „*przedstawionej wyżej wady decyzji (skierowanie decyzji do osoby zmarłej) nie można usunąć poprzez częściowe stwierdzenie jej nieważności w zakresie podmiotowym. Przepisy normujące postępowanie nadzorcze nie przewidują bowiem konstrukcji prawnej, według której możliwe byłoby stwierdzenie nieważności decyzji w części dotyczącej jednej ze stron postępowania, której na dodatek status strony w tym postępowaniu administracyjnym nie przysługiwał, ponieważ w związku ze śmiercią przed jego wszczęciem nie miała zdolności prawnej*”.

2.6. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, zważyć należy, że decyzja odszkodowawcza z dnia sierpnia 2015 r. nr , zmieniona decyzją z dnia listopada 2015 r. nr , została skierowana m.in. do A G reprezentowanego przez kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu. Zgodnie

z odpisem zupełnym aktu zgonu, osoba ta zmarła w dniu sierpnia 1983 r., a więc na długo przed dniem wszczęcia postępowania administracyjnego. Zatem decyzja z dnia sierpnia 2015 r. została skierowana do osoby zmarłej. Osoba taka jako niemająca zdolności prawnej, nie mogła być podmiotem praw i obowiązków z zakresu prawa administracyjnego. W stosunku do osób zmarłych nie można prowadzić postępowania administracyjnego, ani kierować do nich rozstrzygnięć. W przypadku śmierci strony postępowanie powinno być prowadzone, kontynuowane z udziałem następców prawnych.

Co ważne, nie miało tu znaczenia, czy organ prowadząc postępowanie posiadał wiedzę, że osoba będąca stroną postępowania nie żyje, czy też takiej wiedzy nie posiadał. Bez znaczenia pozostawała również okoliczność ustanowienia kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu, który reprezentował interesy A G. Istotnym w sprawie był fakt, że następcy prawni A. G. nie brali udziału w postępowaniu, a decyzja została skierowana od osoby nieżyjącej w dacie jej wydania.

Komisja zwraca w tym miejscu uwagę, że sprawa dotycząca nieruchomości przy ulicy Kolskiej, ale innej decyzji Prezydenta m.st. Warszawy tj. o nr , była już przedmiotem rozstrzygnięcia przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (wyrok z dnia 11 czerwca 2021 r. sygn. akt I SA/Wa 934/20). Sąd ten w przedmiotowym wyroku w pełni podzielił pogląd Komisji, zgodnie z którym „skierowanie decyzji do osoby zmarłej stanowi rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.” Sąd wskazał też, że „od zasady tej mogą zaistnieć pewne wyjątki np. w razie skierowania decyzji do osoby zmarłej, której spadkobiercy brali udział w postępowaniu. W takiej sytuacji rzeczywiście możliwe jest uznanie, że nie doszło do rażącego naruszenia prawa. Jednak w realiach niniejszej sprawy sytuacja taka nie zaistniała”.

2.7. Dalej Komisja wskazuje, że organ wydając decyzję odszkodowawczą, w której jako stronę wskazał osobę nieżyjącą, uchybił elementarnym obowiązkom, polegającym na właściwym ustaleniu stanu faktycznego i w sposób wyczerpujący rozpatrzenia całego materiału dowodowego. Prezydent m.st. Warszawy prowadząc 13 lat (od 2002 r. do 2015 r.) postępowanie nie dokonał czynności, która miała istotny wpływ na ustalenie stanu faktycznego w sprawie, tj. ustalenie czy wszystkie strony postępowania: żyją, a w sytuacji ustalenia, że któraś z nich zmarła, nie ustalił po niej spadkobierców. Tymczasem, powinien w sposób prawidłowy na każdym etapie postępowania ustalić krąg podmiotów mających interes prawny w uczestniczeniu w postępowaniu (zob. wyrok NSA z dnia 22 stycznia 2014 r. I OSK 708/12).

Wydając decyzję odszkodowawczą, nie tylko uchybił on swoim obowiązkom jako organ, nie ustalając dokładnie stanu faktycznego rozpoznawanej sprawy, ale również wydał decyzję w stosunku do osoby nieżyjącej od 32 lat.

Organ w uzasadnieniu decyzji nr _____ podał jedynie, iż „w postępowaniu wyjaśniającym podjęto próby ustalenia adresu zamieszkania A _____ G _____ które zakończyły się niepowodzeniem”. Z twierdzeniem tym nie można się jednak zgodzić. Zdaniem Komisji, Prezydent m.st. Warszawy nie wykazał należytej staranności przy poszukiwaniu danych dotyczących A _____ G _____ Z dokumentów zalegających w aktach administracyjnych dotyczących przedmiotowej nieruchomości (a dokładnie z adnotacji umieszczonej na piśmie z dnia _____ grudnia 2015 r., k.57), wynika, że poszukiwania ww. osoby były przez Prezydenta m.st. Warszawy prowadzone w bardzo znikomym zakresie. Organ zwrócił się jedynie do Centralnego Biura Adresowego, które poinformowało, że osoba ta nie figuruje w bazie PESEL, co w ocenie Komisji, było niewystarczające w tej sprawie. Organ powinien był sięgnąć po dodatkowe instrumenty dowodowe, za pomocą których ustaliłby prawidłowo stan faktyczny sprawy. Tym bardziej, że wszelkie dane tej osoby (imiona rodziców, data i miejsce urodzenia, stan cywilny), mógł ustalić na podstawie dokumentacji przesłanej mu przez Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie (akta paszportowe nr IPN _____) jak i odpisu skróconego aktu małżeństwa przesłanego przez Urząd Stanu Cywilnego w m.st. Warszawie. Między innymi winien był zwrócić się do właściwego Urzędu Stanu Cywilnego o nadesłanie informacji co do ewentualnej daty śmierci tej osoby. Tym bardziej, że Komisja ustaliła na podstawie akt administracyjnych dotyczących przedmiotowej nieruchomości, że organ miał wiedzę, że osoba ta najprawdopodobniej nie żyje. Na stronie 47-49 akt administracyjnych znajduje się postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. W _____ z dnia _____ września 2005 r. sygn. _____, oddalające wniosek Prezydenta m.st. Warszawy o ustanowienie kuratora dla A _____ G _____, w którym sąd wprost wskazał, że „jest zbyt małe prawdopodobieństwo, że A _____ G _____ jest osobą jeszcze żyjącą”. Powyższe orzeczenie na skutek apelacji Prezydenta m.st. Warszawy zostało podtrzymane przez Sąd Okręgowy w W _____ postanowieniem z dnia _____ marca 2006 r. sygn. akt _____ (k. 59-62 akt). Pomimo tych okoliczności, organ nie podjął dalszych działań, w celu uzyskania informacji, chociaż w uprawdopodobnieniu, czy A _____ G _____ jeszcze żyje. W ocenie Komisji uznać zatem również należy, że skierowanie decyzji do osoby zmarłej było wynikiem nieprawidłowego prowadzenia postępowania przez Prezydenta m.st. Warszawy.

2.8. Decyzja Prezydenta m. st. Warszawy z dnia _____ sierpnia 2015 r. nr _____ zmieniona decyzją z dnia _____ listopada 2015 r. nr _____ została

wydana z rażącym naruszeniem prawa, ponieważ skierowana została do osoby, która nie żyła w dacie jej wydania. Wskazana przesłanka wyczerpuje dyspozycje o której mowa w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.

2.9. Na marginesie wskazać należy, iż kurator ustanowiony dla nieznanego z miejsca pobytu A . G . . . w osobie U . . . P . . . był jednocześnie pełnomocnikiem innej osoby do której została skierowana decyzja odszkodowawcza wydana w sprawie. Tymczasem, kandydat na kuratora nie powinien być pełnomocnikiem innych uczestników postępowania administracyjnego, w kontekście przyszłych obowiązków kuratora, wynikających z powierzonej mu funkcji, a ewentualnym konfliktem interesów.

3. Konsekwencje prawne

3.1. Komisja dostrzegając powyższe nieprawidłowości uznała, że decyzja Prezydenta m.st. Warszawy z dnia . . . sierpnia 2015 r. nr . . . , zmieniona decyzją z dnia listopada 2015 r. nr . . . została wydana z rażącym naruszeniem prawa. Według Komisji, w sprawie zostały zrealizowane przesłanki z art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.

Jak bowiem wskazano powyżej, w rozpoznawanej sprawie Prezydent m.st. Warszawy wydał decyzję nr . . . zmienioną decyzją z dnia . . . listopada 2015 r. nr . . . , czyniąc jego stroną osobę nieżyjącą, co stanowi rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., uzasadniające stwierdzenie nieważności takiej decyzji w całości.

Rozstrzygnięcie zapadło na podstawie przepisu art. 29 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 9 marca 2017 r., zgodnie z którego treścią w wyniku postępowania rozpoznawczego Komisja wydaje decyzję, w której stwierdza nieważność decyzji reprivatyzacyjnej lub postanowienia w całości lub w części, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 156 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego lub w przepisach szczególnych.

3.2. Komisja zwraca uwagę, że w rozpoznawanej sprawie brak było podstaw do stwierdzenia nieważności decyzji w części. Wyżej wskazanej wady nieważności decyzji Prezydenta nie można usunąć poprzez częściowe stwierdzenie nieważności decyzji, w zakresie podmiotowym.

Komisja dostrzega, że Naczelny Sąd Administracyjny w swym ostatnim orzecznictwie, przychyliła się do stanowiska, że możliwe jest stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej w części dotkniętej wadą (zob. wyrok NSA w Warszawie z dnia 21 grudnia 1999r. IV SA 2311/97). Jednakże dotyczyć to może tylko takiej sytuacji, kiedy rozstrzygnięcie

decyzji składa się z kilku elementów, z których każdy mógłby być przedmiotem rozstrzygnięcia osobnej decyzji. Chodzi o to, aby ta swoista „amputacja” decyzji miała sens, więc ów wolny od wad fragment decyzji pozostawiony w obrocie musi być w stanie samodzielnie funkcjonować (zob. wyrok NSA w Warszawie z dnia 31 marca 1998r. I SA 1838/97). Taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie. W tej sprawie, brak było podstaw do stwierdzenia nieważności decyzji w części, gdyż pozostała część decyzji nie mogłaby pozostać w obrocie prawnym jako samodzielna decyzja.

Po pierwsze wskazać trzeba, iż przepisy normujące postępowanie nadzorcze nie przewidują konstrukcji prawnej, wedle której możliwe byłoby stwierdzenie nieważności decyzji w części dotyczącej jednej ze stron postępowania, czy też w części obejmującej doręczenie decyzji jednostce, której status strony w postępowaniu administracyjnym nie przysługuje i przysługiwać nie może, gdyż nie ma ona (w związku ze śmiercią) zdolności prawnej (por. wyrok WSA w Warszawie z 16 lutego 2018 r., sygn. akt I SA/Wa 1666/17). Wada z tego przepisu ma charakter materialnoprawny i na tle stanu faktycznego rozpoznawanej sprawy jest konsekwencją braku możliwości zawiązania w sposób prawidłowy stosunku administracyjnoprawnego ze względu na brak jednego z elementów tego stosunku (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 27 stycznia 2020 r. sygn. akt I SA/Wa 1777/18).

Po drugie, podnieść należy, iż o niemożności stwierdzenia nieważności decyzji w części świadczy również wykładania art. 215 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (dalej: u.g.n.). Przepis ten ma charakter szczególny w stosunku do ogólnych zasad przyznawania odszkodowania przewidzianych w tej ustawie. Oznacza to m.in., że jest on wyłączną podstawą ustalenia przesłanek do przyznania odszkodowania, bez potrzeby sięgania do innych przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami. Szczególny charakter tego przepisu nakazuje ścisłą jego wykładnię (por. wyrok NSA z dnia 26 marca 2003 r., sygn. I SA 2187/01). Gramatyczna wykładnia art. 215 ust. 2 u.g.n. prowadzi do wniosku, że odszkodowanie przysługuje wówczas, gdy działka była objęta działaniem dekretu, przed datą wejścia w życie dekretu mogła być przeznaczona pod budownictwo jednorodzinne oraz jeżeli poprzedni właściciel bądź jego następcy prawni zostali pozbawieni faktycznej możliwości władania nią po dniu 5 kwietnia 1958 r. Omawiany przepis przesądza, że chodzi o zaspokojenie roszczeń tylko tych poprzednich właścicieli lub ich następców prawnych, którzy spełniają wszystkie wymienione przesłanki. Niespełnienie którejkolwiek z nich powoduje brak podstaw do odszkodowania. Przepis art. 215 u.g.n. zawiera w sobie dwa niezależne elementy: pierwszy to określenie przesłanek warunkujących przyznanie odszkodowania, drugi element to kwestia ustalenia wysokości odszkodowania w sytuacji, gdy wystąpiły przesłanki materialne warunkujące jego

ustalenie. Postępowanie prowadzone w trybie art. 215 u.g.n. nie zawsze kończy się ustaleniem odszkodowania, w sytuacji bowiem nieziszczenia się przesłanek określonych w art. 215 u.g.n., kończy się wydaniem decyzji odmawiającej ustalenia odszkodowania. Zatem występowanie w jednym postępowaniu dwóch etapów postępowania (merytorycznego i ściśle odszkodowawczego) powoduje, że jeden etap jest nierozzerwalnie związany z drugim i determinuje dla całego postępowania krąg osób, które winny brać w nim udział. W sytuacji zatem złożenia wniosku o odszkodowanie przez jednego ze spadkobierców, w tym postępowaniu winny brać udział również pozostali spadkobiercy, bo prawo to wynika z ich wspólnego prawa do ustalenia przesłanek do odszkodowania, które wynika z kolei z praw spadkowych po dawnych właścicielach, w postaci uprawnienia wynikającego z art. 215 u.g.n. (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 1 marca 2017 r. I OSK 1421/17).

3.3. W omawianej tu sprawie, decyzja Prezydenta m.st. Warszawy nr została sformułowana w sposób uniemożliwiający stwierdzenie jej nieważności jedynie w części dotyczącej A G . Wskazać trzeba, iż sentencja decyzji Prezydenta m.st. Warszawy została zredagowana w następujący sposób: w pierwszym punkcie ustalono odszkodowanie w wysokości 1.526.000 zł za grunt nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Kolskiej hip : – dz. , zaś w punkcie drugim przyznano odszkodowanie na rzecz Z S -R i A G oraz J i M

Zdaniem Komisji, stwierdzenie nieważności punktu drugiego dotyczącego przyznania odszkodowania dla A G prowadziłoby do sytuacji w której część odszkodowania przyznanego decyzją pozostawałaby nieprzyznana żadnemu podmiotowi. Na taki skutek stwierdzenia nieważności decyzji w części słusznie zwrócił już uwagę Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w powoływanym już wyżej wyroku z dnia 11 czerwca 2021 r. I SA/Wa 934/20 (dot. również nieruchomości przy ul. Kolskiej), wskazując, że „*stwierdzenie nieważności podpunktu dotyczącego przyznania odszkodowania dla konkretnej osoby prowadziłoby do sytuacji, w której część odszkodowania ustalonego decyzją pozostawałaby nieprzyznana żadnemu podmiotowi (choćby równocześnie zostałyby ustalone)*”.

3.4. Wobec wyeliminowania decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia sierpnia 2015 r. nr , zmienionej decyzją z dnia 1 listopada 2015 r. nr z obrotu prawnego poprzez stwierdzenie jej nieważności w całości, co jest skutkiem najdalej idącym, organ administracyjny zobowiązany będzie ponownie przeprowadzić postępowanie dotyczące rozpoznania wniosku o odszkodowanie.

4. Strony postępowania rozpoznawczego

Na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 28 k.p.a. stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

Zasadą jest, że ustalenie interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym następuje w toku postępowania, przy zachowaniu reguł prawa obrony przyznanej przepisami prawa procesowego. Wprawdzie postępowanie przed Komisją jest odrębnym postępowaniem, to nie do przyjęcia jest, że obowiązują inne reguły ochrony interesu prawnego. Interes prawny ma strona (strony) postępowania reprivatyzacyjnego, jednostki, których pozbawiono prawa do udziału w postępowaniu zwykłym oraz jednostki, których interes prawny wynika z następstwa prawnego, zarówno co do stron uczestniczących w postępowaniu, jak i pozbawionych tego udziału (por. wyrok NSA z dnia 10 lutego 2009 r., sygn. akt I OSK 329/08).

Z uwagi na powyższe, za stronę przedmiotowego postępowania Komisja uznała Miasto Stołeczne Warszawa, oraz A K , W A R , J G – K , A T G oraz następców prawnych J M , s. R Z ustaleń Komisji poczynionych w toku postępowania wynika, że J M s. R ur. września 1918 r. w M zmarł dnia listopada 1952 r., co uprawdopodobniają wpisy znajdujące się w karcie ewidencyjnej nr , nadesłanej z Instytutu Pamięci Narodowej w Wz . Komisja w toku postępowania zwracała się nadto do Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w O Ś gdzie ostatnio zamieszkiwał, do Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego m.st. W , do Archiwum Państwowego w Wz Archiwum Państwowego w K , Zarządu Cmentarza Ewangelicko-Augsburskiego św. Trójcy w Wt , Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, jak również do Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w M Ze zwrotnych informacji uzyskanych od wyżej wskazanych urzędów, organów i instytucji wynika, że nie dysponują informacjami na temat zgonu J M Jednocześnie Komisja wskazuje, że brak jakiegokolwiek informacji o J M od grudnia 1942 r. (od zawarcia aktu notarialnego kupna - sprzedaży) oraz okoliczność, iż już wtedy był pełnoletni, a więc obecnie miałby 100 lat, niefigurowanie w bazie PESEL, a także brak jakiegokolwiek zainteresowania z jego strony swoją własnością przez tak długi okres, sprawiają, że prawdopodobieństwo by J M był osobą jeszcze żyjącą jest znikome.

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wszczęciu postępowania rozpoznawczego Komisja zawiadamia m.st. Warszawę oraz pozostałe strony postępowania. Jeżeli decyzja reprivatyzacyjna została wydana przez inny organ, stroną postępowania przed Komisją jest ten organ albo inny organ właściwy do rozpoznania sprawy. Z treści cytowanego przepisu wynika, że stroną postępowania rozpoznawczego przed Komisją jest m.st. Warszawa reprezentowane przez Prezydenta m.st. Warszawy.

5. Konkluzja

5.1. Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2021 r. poz. 795), w związku z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. w związku z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. orzeczono o stwierdzeniu nieważności decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 11 sierpnia 2015 r. nr [] zmienionej decyzją Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 11 listopada 2015 r. nr [] w całości.

Przewodniczący Komisji
Sebastian Kaleta

POUCZENIE:

1. Niniejsza decyzja jest ostateczna (art. 16 k.p.a.). Strona może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ul. Jasna 2/4, 00-013 Warszawa, za pośrednictwem Komisji do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji (art. 52 § 1 p.p.s.a., art. 53 § 1 p.p.s.a oraz art. 54 § 1 p.p.s.a). Skarga powinna czynić zadość wymogom określonym w art. 57 p.p.s.a. Do skargi należy dołączyć jej odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich stronom (w tym dla tut. organu), a ponadto jeżeli w Sądzie nie złożono załączników w oryginale po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych (art. 47 § 1 p.p.s.a.).

2. Wpis od skargi do sądu administracyjnego ma charakter stały i wynosi 200 (dwieście) zł zgodnie z § 2 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 221 poz. 2193, z późn. zm.).

3. W myśl zaś art. 243 § 1 p.p.s.a. stronie może być przyznane – na jej wniosek – prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy powinien zawierać oświadczenie strony obejmujące dokładne dane o stanie majątkowym i dochodach, a jeżeli wniosek składa osoba fizyczna, ponadto dokładne dane o stanie rodzinnym oraz oświadczenie strony o niezatrudnieniu lub niepozostawianiu w innym

stosunku prawnym z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub rzecznikiem patentowym. Wniosek składa się na urzędowym formularzu według ustalonego wzoru (art. 252 § 1 i § 2 p.p.s.a.). Zgodnie zaś z art. 244 § 1 p.p.s.a. prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

4. Z uwagi na to, że doręczenie decyzji następuje w formie publicznego ogłoszenia na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 49 § 1 k.p.a. Komisja informuje, że z treścią decyzji strony mogą zapoznać się w urzędzie zapewniającym obsługę administracyjno-biurową Komisji w dniach i godzinach pracy tego urzędu.

5. W myśl zaś art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. strony mogą być zawiadamiane o wszczęciu postępowania, decyzjach i innych czynnościach Komisji poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości. Zawiadomienie albo doręczenie uważa się za dokonane po upływie 7 dni od dnia publicznego ogłoszenia.